



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενίσχυση της επαγγελματικής ασφάλισης: περισσότερες δυνατότητες για εργαζόμενους και επιχειρήσεις, διεύρυνση των επιλογών συμπληρωματικής συνταξιοδοτικής αποταμίευσης»

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, αποτελείται από επτά (7) Μέρη (Α΄ έως Ζ΄) και εκατόν τρία (103) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου.

Με το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-3), υπό τον τίτλο «Σκοπός - Αντικείμενο», ορίζεται ο σκοπός (άρθρο 1) το αντικείμενο (άρθρο 2), και το πεδίο εφαρμογής (άρθρο 3) του νόμου.

Το Μέρος Β΄ (άρθρα 4-45), υπό τον τίτλο «Βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης», διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Κεφάλαια (Α΄ -Δ΄).

Στο Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 4-5), υπό τον τίτλο «Σκοπός - Αντικείμενο», ορίζεται ο σκοπός (άρθρο 4) και το αντικείμενο (άρθρο 5) του Μέρους Β΄ του νομοσχεδίου.

Με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 6-7), υπό τον τίτλο «Ανοιχτά Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης και επιπρόσθετες συμπληρωματικές παροχές ασθενείας», θεσπίζεται, υπό προϋποθέσεις, η δυνατότητα δημιουργίας Ανοιχτών Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (άρθρο 6), και η δυνατότητα περίληψης επιπρόσθετων συμπληρωματικών παροχών ασθενείας σε προγράμματα συνταξιοδοτικών παροχών των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (εφεξής Τ.Ε.Α.) (άρθρο 7).

Με το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 8-42), υπό τον τίτλο «Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης – Τροποποίηση του ν. 5078/2023», επέρχονται τροποποιήσεις στον ν. 5078/2023, και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, τους ορισμούς του άρθρου 4 του ν. 5078/2023 (άρθρο 8), τη σύσταση, την ίδρυση, τον σκοπό και τις δραστηριότητες των Τ.Ε.Α. (άρθρο 9), τις χρηματοδοτούσες επιχειρήσεις (άρθρο 10), τη διαδικασία και τους όρους χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας σε Τ.Ε.Α. (άρθρο 11), τον τύπο και το ελάχιστο περιεχόμενο του καταστατικού τους (άρθρο 12), το πρόγραμμα δραστηριοτήτων (άρθρο 13), τις απαιτήσεις παροχής πληροφοριών (άρθρο 14), τους όρους έγκρισης της μεταβίβασης προγραμμάτων συνταξιοδοτικών παροχών (άρθρο 15), το Μητρώο Προγραμμάτων Συνταξιοδοτικών Παροχών (άρθρο 16), την υποχρέωση και την προθεσμία καταβολής εισφορών (άρθρο 17), τα προγράμματα συνταξιοδοτικών παροχών (άρθρο 18), το Εποπτικό Συμβούλιο των Τ.Ε.Α. (άρθρο 19), την υποχρέωση ενημέρωσης της Αρμόδιας Αρχής για την εξωτερική ανάθεση κρίσιμων λειτουργιών τους (άρθρο 20), τη διαχείριση των επενδύσεων (άρθρο 21), τις κρίσιμες λειτουργίες (άρθρο 22), τις απαιτήσεις καταλληλότητας και αξιοπιστίας (άρθρο 23), τις γενικές διατάξεις βασικών λειτουργιών των Τ.Ε.Α. (άρθρο 24), το σύστημα διαχείρισης κινδύνων (άρθρο 25), την υποχρέωση υποβολής Αναλογιστικής Έκθεσης στην Αρμόδια Αρχή (άρθρο 26), τους ετήσιους λογαριασμούς και τις ετήσιες εκθέσεις (άρθρο 27), τη Δήλωση των Αρχών Επενδυτικής Πολιτικής (άρθρο 28), τις Τεχνικές Προβλέψεις (άρθρο 29) και την κάλυψή τους (άρθρο 30), την προθεσμία συμμόρφωσης στο απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας (άρθρο 31), τον υπολογισμό του περιθωρίου φερεγγυότητας για συνταξιοδοτικές παροχές για τις οποίες τα Τ.Ε.Α. δεν αναλαμβάνουν τον επενδυτικό και τον βιομετρικό κίνδυνο (άρθρο 32), τον υπολογισμό της βάσης των αποζημιώσεων (άρθρο 33), τους Επενδυτικούς Κανόνες (άρθρο 34), την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των λοιπών υποχρεώσεων (άρθρο 35), τις εξουσίες παρέμβασης και τα καθήκοντα της Αρμόδιας Αρχής (άρθρο 36), τους λόγους τερματισμού προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών (άρθρο 37), τους όρους αναστολής των δραστηριοτήτων των Τ.Ε.Α. (άρθρο 38), τους όρους διενέργειας εκκαθάρισης προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών (άρθρο 39), τους λόγους ανάκλησης της άδειας Τ.Ε.Α. (άρθρο 40), την ευθύνη των εκκαθαριστών (άρθρο 41), και τη διόρθωση του τίτλου του άρθρου 80 του ν. 5078/2023 (άρθρο 42).

Με το Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 43-45), υπό τον τίτλο «Εξουσιοδοτικές – Τελικές- Καταργούμενες διατάξεις», τροποποιούνται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις του ν. 5078/2023 (άρθρο 43), και τίθενται οι τελικές (άρθρο 44) και οι καταργούμενες (άρθρο 45) διατάξεις.

Το Μέρος Γ΄ (άρθρα 46-75), υπό τον τίτλο «Ομαδικό Ασφαλιστικό Προϊόν Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης», αποτελείται από οκτώ (8) Κεφάλαια (Α΄-Η΄).

Με το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 46-49), υπό τον τίτλο «Σκοπός – Αντικείμενο – Ορισμοί», ορίζεται ο σκοπός (άρθρο 46) και το αντικείμενο (άρθρο 47) του Μέρους Γ΄ του νομοσχεδίου, εισάγονται ορισμοί για τους σκοπούς των Μερών Γ΄ και Δ΄ του νομοσχεδίου (άρθρο 48) και ορίζονται οι εφαρμοστέοι κανόνες για ζητήματα των Ομαδικών Ασφαλιστικών Προϊόντων Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης (Ο.Α.Π.Ε.Σ.) τα οποία δεν ρυθμίζονται ειδικά από τις διατάξεις του νομοσχεδίου (άρθρο 49).

Με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 50-53), υπό τον τίτλο «Ομαδικό Ασφαλιστικό Προϊόν Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης – Σύμβαση – Καταχώριση», εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με το ελάχιστο περιεχόμενο και τους απαγορευμένους όρους της σύμβασης Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 50), την τήρηση δημόσιου ηλεκτρονικού μητρώου Ο.Α.Π.Ε.Σ. και την υποχρέωση καταχώρισης σε αυτό (άρθρο 51), τη διαδικασία καταχώρισης Ο.Α.Π.Ε.Σ. στο δημόσιο ηλεκτρονικό μητρώο (άρθρο 52), και τους λόγους και τις συνέπειες διαγραφής από το μητρώο (άρθρο 53).

Με το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 54-57), υπό τον τίτλο «Απαιτήσεις παροχής πληροφοριών πριν από τη σύναψη της σύμβασης Ομαδικού Ασφαλιστικού Προϊόντος Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης», εισάγονται ρυθμίσεις ως προς το Έντυπο Βασικών Πληροφοριών Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 54), τη δομή και το περιεχόμενο του Εντύπου (άρθρο 55), το υλικό εμπορικής προώθησης που περιέχει ειδικές πληροφορίες σχετικές με το Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 56), και την τακτική επανεξέταση των πληροφοριών που περιέχονται στο Έντυπο Βασικών Πληροφοριών Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 57).

Με το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 58-61), υπό τον τίτλο «Διανομή Ομαδικού Ασφαλιστικού Προϊόντος Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης», εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με την πρόληψη και τη γνωστοποίηση των συγκρούσεων συμφερόντων των διανομέων Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 58), την υποχρέωση των διανομέων Ο.Α.Π.Ε.Σ. για τήρηση αρχείου και για λογιστική και μηχανογραφική οργάνωση (άρθρο 59), την ενημέρωση των πελατών για το κόστος και τις επιβαρύνσεις πριν από τη σύναψη της σύμβασης Ο.Α.Π.Ε.Σ. και την επανάληψη της ενημέρωσης σε ετήσια τουλάχιστον βάση (άρθρο 60), και την παροχή, εκ μέρους των διανομέων, συμβουλών και πληροφοριών στον πελάτη πριν από τη σύναψη της σύμβασης Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 61).

Με το Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρο 62), υπό τον τίτλο «Απαιτήσεις παροχής ενημέρωσης μετά τη σύναψη του Ομαδικού Ασφαλιστικού Προϊόντος Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης», ορίζεται η πληροφόρηση των υποψήφιων με-

λών, μελών και δικαιούχων Ο.Α.Π.Ε.Σ. κατά τα πρότυπα των άρθρων 16-24 του ν. 5078/2023.

Με το Κεφάλαιο ΣΤ´ (άρθρα 63-69), υπό τον τίτλο «Οργανωτικές απαιτήσεις και απαιτήσεις διακυβέρνησης παρόχων Ομαδικών Ασφαλιστικών Προϊόντων Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης», εισάγονται ρυθμίσεις ως προς τη διακριτή διαχείριση κάθε προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών Ο.Α.Π.Ε.Σ. από τον πάροχο (άρθρο 63), την υποχρέωση κάθε παρόχου Ο.Α.Π.Ε.Σ. για τήρηση μητρώου στο οποίο εγγράφονται τα στοιχεία του ενεργητικού των Ο.Α.Π.Ε.Σ. που λειτουργεί (άρθρο 64), την ένταξη των δραστηριοτήτων Ο.Α.Π.Ε.Σ. στο σύστημα διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων, και στην αναλογιστική λειτουργία του παρόχου, κατά τον ν. 4364/2016 (άρθρο 65), την κατάρτιση ετήσιων λογαριασμών και ετήσιων εκθέσεων για κάθε πρόγραμμα συνταξιοδοτικών παροχών Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 66), τη γραπτή δήλωση των αρχών της επενδυτικής πολιτικής για κάθε Ο.Α.Π.Ε.Σ. και την υποχρέωση επανεξέτασής της τουλάχιστον ανά τρία (3) έτη (άρθρο 67), την υποχρέωση και την προθεσμία καταβολής εισφορών από τη χρηματοδοτούσα επιχείρηση στον πάροχο Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 68), και την υποχρέωση κάλυψης των δεσμεύσεων κατοχυρωμένων δικαιωμάτων των μελών και δικαιούχων Ο.Α.Π.Ε.Σ., χωριστά για κάθε πρόγραμμα (άρθρο 69).

Με το Κεφάλαιο Ζ´ (άρθρα 70-73), υπό τον τίτλο «Εποπτεία Ομαδικού Ασφαλιστικού Προϊόντος Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης», ορίζονται η εποπτεία των παρόχων και των διανομένων Ο.Α.Π.Ε.Σ. από την Αρμόδια Αρχή (άρθρο 70), οι εξουσίες παρέμβασής της (άρθρο 71), η εκκαθάριση προγράμματος με απόφαση ή έγκριση της Αρμόδιας Αρχής (άρθρο 72), και η επιβολή διοικητικών κυρώσεων (άρθρο 73).

Με το Κεφάλαιο Η´ (άρθρα 74-75), υπό τον τίτλο «Εξουσιοδοτικές – Μεταβατικές Διατάξεις», ορίζονται οι εξουσιοδοτικές (άρθρο 74) και οι μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 75) του Μέρους Γ´ του νομοσχεδίου.

Το Μέρος Δ´ (άρθρα 76-88), υπό τον τίτλο «Κοινές Διατάξεις Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης και Ομαδικών Ασφαλιστικών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Ασφάλισης», διαρθρώνεται σε έξι (6) Κεφάλαια (Α´ -ΣΤ´).

Με το Κεφάλαιο Α´ (άρθρα 76-77), υπό τον τίτλο «Σκοπός – Αντικείμενο», ορίζεται ο σκοπός (άρθρο 76) και το αντικείμενο (άρθρο 77) του Μέρους Δ´ του νομοσχεδίου.

Με το Κεφάλαιο Β´ (άρθρα 78-79), υπό τον τίτλο «Δικαιώματα Μελών – Προϋποθέσεις λήψης παροχής», ορίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις λήψης συνταξιοδοτικής παροχής από τα προγράμματα συνταξιοδοτικών παροχών Τ.Ε.Α. και Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 78) και η δυνατότητα οικειοθελούς αποχώρησης μέλους Τ.Ε.Α. ή Ο.Α.Π.Ε.Σ. από το πρόγραμμα συνταξιοδοτικών πα-

ροχών, καθώς και οι όροι κατοχύρωσης των δικαιωμάτων και διαγραφής από το πρόγραμμα (άρθρο 79).

Με το Κεφάλαιο Γ´ (άρθρα 80-82), υπό τον τίτλο «Μεταφορά συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων», ορίζονται το δικαίωμα των μελών να μεταφέρουν τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα σε άλλο Τ.Ε.Α. ή Ο.Α.Π.Ε.Σ. που λειτουργεί στο πλαίσιο της νέας τους απασχόλησης (άρθρο 80), η υποχρεωτική και δωρεάν υπηρεσία μεταφοράς μεταξύ παρόχων (άρθρο 81) και η διαδικασία μεταφοράς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων (άρθρο 82).

Με το Κεφάλαιο Δ´ (άρθρα 83-84), υπό τον τίτλο «Μεταβιβάσεις προγραμμάτων συνταξιοδοτικών παροχών», ορίζονται η μεταβίβαση προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών από Τ.Ε.Α. σε πάροχο Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 83) και η μεταβίβαση προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών από πάροχο Ο.Α.Π.Ε.Σ. σε Τ.Ε.Α. (άρθρο 84).

Με το Κεφάλαιο Ε´ (άρθρα 85-86), υπό τον τίτλο «Διατάξεις για τα Ομαδικά Ασφαλιστικά Συνταξιοδοτικά Προϊόντα που δεν έχουν καταχωριστεί ως Ομαδικά Ασφαλιστικά Προϊόντα Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης», ορίζονται η υποχρέωση παροχής των πληροφοριών του άρθρου 62 στα υποψήφια μέλη, στα μέλη και στους δικαιούχους των ομαδικών ασφαλιστικών συνταξιοδοτικών προϊόντων που δεν έχουν καταχωριστεί ως Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 85), και η δυνατότητα μεταβίβασης προς Τ.Ε.Α. προγραμμάτων συνταξιοδοτικών παροχών ομαδικών ασφαλιστικών συνταξιοδοτικών προϊόντων που δεν έχουν καταχωριστεί ως Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 86).

Με το Κεφάλαιο ΣΤ´ (άρθρα 87-88), υπό τον τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις», εισάγονται οι μεταβατικές (άρθρο 87) και οι εξουσιοδοτικές (άρθρο 88) διατάξεις του Μέρους Δ´.

Το Μέρος Ε´ (άρθρα 89-98), υπό τον τίτλο «Φορολογικές Διατάξεις Προϊόντων Συλλογικής Συνταξιοδοτικής Αποταμίευσης», αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια (Α´-Γ´).

Με το Κεφάλαιο Α´ (άρθρα 89-90), υπό τον τίτλο «Σκοπός – Αντικείμενο», ορίζεται ο σκοπός (άρθρο 89) και το αντικείμενο (άρθρο 90) του Μέρους Ε´.

Με το Κεφάλαιο Β´ (άρθρα 91-97), υπό τον τίτλο «Φορολογικές διατάξεις», τροποποιούνται τα άρθρα 12, 14, 15, 62 και 64 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013) ως προς ζητήματα υπαγωγής των παροχών που καταβάλλονται από Τ.Ε.Α. προαιρετικής ασφάλισης ή στο πλαίσιο Ο.Α.Π.Ε.Σ. στην έννοια του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις (άρθρο 91), φορολογικών απαλλαγών και εξαιρέσεων των παροχών επαγγελματικής ασφάλισης (άρθρο 92), φορολογικών συντελεστών των παροχών επαγγελματικής ασφάλισης (άρθρο 93), παρακράτησης φόρου επί των παροχών επαγγελματικής ασφάλισης (άρθρο 94), και συντελεστών πα-

ρακράτησης φόρου επί των παροχών επαγγελματικής ασφάλισης (άρθρο 95). Περαιτέρω, τροποποιούνται τα άρθρα 105 και 107 του ν. 5078/2023 και αυξάνεται το ετήσιο ανώτατο όριο ασφαλιστικών εισφορών προς Τ.Ε.Α. προαιρετικής ασφάλισης και ασφαλιστρων Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 96), και ορίζεται ότι η φορολογική μεταχείριση των παροχών Ο.Α.Π.Ε.Σ. είναι ίδια, ανεξαρτήτως του αν ο δικαιούχος είναι μισθωτός ή μη μισθωτός (άρθρο 97).

Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρο 98), υπό τον τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις», περιλαμβάνει τις μεταβατικές διατάξεις του Μέρους Ε΄.

Με το Μέρος ΣΤ΄ (άρθρα 99-102), υπό τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης», εισάγονται ρυθμίσεις ως προς τα ταμειακά διαθέσιμα του Ν.Α.Τ. που προέρχονται από συνάλλαγμα, τα οποία εξαιρούνται, αναδρομικά, από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 69Α του ν. 4270/2014 περί Συστήματος Λογαριασμών Θησαυροφυλακίου (άρθρο 99), την ασφάλιση των προσώπων που συμμετέχουν σε δικτυα πελατών-μελών εταιρειών απευθείας πωλήσεων, τα οποία καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές στον ε-Ε.Φ.Κ.Α. μέσω παραστατικών παρεχόμενων υπηρεσιών και, σε περίπτωση υπέρβασης του προβλεπόμενου εισοδηματικού ορίου, ασφαλιζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες (άρθρο 100), τη σύσταση «Εικονικής Διεύθυνσης» στον ε-Ε.Φ.Κ.Α. με στόχο την εξ αποστάσεως ενημέρωση των πολιτών και τη διαχείριση των αιτημάτων τους (άρθρο 101), και την αυτοδίκαιη παράταση, το αργότερο έως την 31η.3.2027, της σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών του πολυκαναλικού συστήματος ενημέρωσης και εξυπηρέτησης πολιτών «1555» (άρθρο 102).

Με το Μέρος Ζ΄ (άρθρο 103), υπό τον τίτλο «Έναρξη ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Γενικές Παρατηρήσεις

A. Το νομοσχέδιο περιέχει ρυθμίσεις που αφορούν τον δεύτερο πυλώνα κοινωνικής ασφάλισης, δηλαδή την επαγγελματική ασφάλιση. Όπως είναι γνωστό, ο πρώτος πυλώνας κοινωνικής ασφάλισης αφορά στη δημόσια, καθολική, υποχρεωτική κύρια και επικουρική ασφάλιση. Ο δεύτερος πυλώνας αφορά στα επαγγελματικά ταμεία, καθώς και σε κάθε σχήμα επαγγελματικής συλλογικής ασφάλισης με προαιρετικό χαρακτήρα, και ο τρίτος πυλώνας αποτελείται από ιδιωτικές μορφές προστασίας και συνδέεται με συνταξιοδοτικά και αποταμιευτικά ασφαλιστικά προϊόντα (βλ., ενδεικτικά, Α. Στεργίου, Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης, 2022, σελ. 85-90).

Η επαγγελματική ασφάλιση αποτέλεσε αντικείμενο ρύθμισης της Οδηγίας 2003/41 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Ιουνίου 2003 «για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέ-

ρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών», σύμφωνα με την οποία «[α]πό τη στιγμή που τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης υφίστανται συνεχώς πιέσεις οι επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές θα αποτελούν στο μέλλον όλο και περισσότερο το συμπλήρωμά τους. Για το λόγο αυτό οι επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές θα πρέπει να αναπτυχθούν, χωρίς ωστόσο να τίθεται υπό αμφισβήτηση η σημασία των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης όσον αφορά την ασφάλεια, τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα της κοινωνικής προστασίας, η οποία θα πρέπει να διασφαλίζει ένα αποδεκτό βιοτικό επίπεδο κατά το γήρας και να αποτελεί συνεπώς το επίκεντρο του στόχου της ενίσχυσης του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου» (Οδηγία 2003/41, ΕΕ L 235, 23.9.2003, εισαγωγική σκέψη 6, σελ. 10).

Η Λευκή Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Ατζέντα για επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις», αναφερόμενη στην εν γένει ευρωπαϊκή στρατηγική ως προς τις συντάξεις, περιγράφει ως κρίσιμη την ανάγκη ενίσχυσης της συμπληρωματικής ασφάλισης, και καταγράφει την ανάγκη αναθεώρησης της Οδηγίας 2003/41 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 2003, «με σκοπό την περαιτέρω διευκόλυνση της διασυννοιακής δραστηριότητας των ΙΕΣΠ [Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών] και τον εκσυγχρονισμό της εποπτείας τους, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών ειδών ΙΕΣΠ που λειτουργούν στα κράτη μέλη» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 16.2.2012, COM (2012) 55 final, σελ. 15-16).

Πράγματι, στη θέση της Οδηγίας 2003/41 εκδόθηκε νέα Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016 «για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (ΙΕΣΠ)». Στο προοίμιο της Οδηγίας αναγνωρίζεται ότι «οι επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές αποτελούν πολύτιμη προσθήκη στα συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης», λαμβανομένων υπόψη «τ[ων] δημογραφικ[ών] εξελίξε[ων] στην Ένωση και τ[ης] κατάσταση[ς] όσον αφορά τους εθνικούς προϋπολογισμούς». Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι τα ΙΕΣΠ, ως «συνταξιοδοτικά ιδρύματα κοινωνικού σκοπού τα οποία παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες», πρέπει «να ανταποκρίνονται σε ορισμένα ελάχιστα εποπτικά πρότυπα», χωρίς, ωστόσο, «να αντιμετωπίζονται αποκλειστικά ως πάροχοι χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η κοινωνική τους αποστολή και η τριγωνική σχέση μεταξύ εργαζόμενου, εργοδότη και ΙΕΣΠ θα πρέπει να αναγνωρίζονται και να υποστηρίζονται δεόντως ως κατευθυντήριες αρχές της παρούσας οδηγίας» (Οδηγία 2016/2341, ΕΕ L 354, 23.12.2016, εισαγωγικές σκέψεις 9 και 32, σελ. 38, 40).

Το αυξημένο ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς την περαιτέρω ανάπτυξη των συμπληρωματικών συνταξιοδοτικών συστημάτων αναδεικνύει πρόσφατη ανακοίνωσή της, υπό τον τίτλο «Ενίσχυση της ικανότητας του τομέα της συμπληρωματικής συνταξιοδότησης της ΕΕ για τη βελτίωση του συνταξιοδοτικού εισοδήματος και την παροχή μακροπρόθεσμων κεφαλαίων στην ενωσιακή οικονομία» (Βρυξέλλες, 20.11.2025, COM(2025) 839 final), κατά την οποία «οι δημογραφικές αλλαγές και η μεταβαλλόμενη δυναμική της αγοράς εργασίας θέτουν σε δοκιμασία τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και επάρκεια των συνταξιοδοτικών συστημάτων». Οι ανωτέρω μεταβολές περιγράφονται ως «[η] γήρανση του πληθυσμού, [τα] χαμηλά ποσοστά γονιμότητας, [οι] νέες πραγματικότητες στην αγορά εργασίας (από την εξάπλωση των άτυπων μορφών εργασίας έως την αναδιάρθρωση με βάση την αυτοματοποίηση και την αύξηση της εναλλαγής προσωπικού σε θέσεις εργασίας), [η] συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού και [οι] μεγαλύτερες περιοδοί συνταξιοδότησης» (COM(2025) 839 final, σελ. 1).

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, «[σ]την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο θεσμός της επαγγελματικής ασφάλισης είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος, με τα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης να διαχειρίζονται περιουσιακά στοιχεία ιδιαίτερα υψηλής αξίας (...)» «με την αξία των περιουσιακών στοιχείων που διαχειρίζονται τα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης να ξεπερνά τα τρία (3) τρισεκατομμύρια ευρώ». «Σε πολλά κράτη μέλη τα ταμεία αυτά συγκαταλέγονται μεταξύ των σημαντικότερων θεσμικών επενδυτών, ενισχύοντας τη συμμετοχή των ασφαλισμένων στα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά συστήματα καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής» (...). Στην Ελλάδα, υφίσταται «περιορισμένη ανάπτυξη του δεύτερου πυλώνα επαγγελματικής ασφάλισης σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες και τις χώρες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)» (Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, σελ. 109 και 113).

Στη χώρα μας, το πλαίσιο λειτουργίας της επαγγελματικής ασφάλισης ρυθμίστηκε με τα άρθρα 7 και 8 του ν. 3029/2002, σύμφωνα με τα οποία μπορούν να συνιστώνται Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α.), ως «νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα», τα οποία «λειτουργούν με βάση το κεφαλαιοποιητικό σύστημα», ιδρύονται «προαιρετικά ανά επιχείρηση ή κλάδο ή κλάδους εργαζομένων, με πρωτοβουλία των εργαζομένων ή των εργοδοτών ή με συμφωνία των εργοδοτών και των εργαζομένων», και έχουν «ως σκοπό την παροχή στους ασφαλισμένους και δικαιούχους των παροχών, επαγγελματικής ασφαλιστικής προστασίας πέραν της παρεχόμενης από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση για τους ασφαλιστικούς κινδύνους και ενδεικτικά τους κινδύνους γήρατος, θανάτου, ανα-

πληρίας, επαγγελματικού ατυχήματος, ασθένειας, διακοπής της εργασίας».

Το ρυθμιστικό πλαίσιο των άρθρων 7 και 8 του ν. 3029/2002, όπως είχε διαμορφωθεί, διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την ψήφιση του ν. 4680/2020, με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016 «για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (ΙΕΣΠ)».

Με τον ν. 5078/2023 ενσωματώθηκε, εκ νέου, στην ελληνική έννομη τάξη η ανωτέρω Οδηγία (2016/2341), και καταργήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 7 και 8 του ν. 3029/2002, καθώς και τα άρθρα 1-60 του ν. 4680/2020. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, στο νέο θεσμικό πλαίσιο «[ε]ντάσσονται κατά τρόπο συνεκτικό, τόσο οι ειδικές διατάξεις για τη λειτουργία των εθνικών επαγγελματικών ταμείων (Τ.Ε.Α.) όσο και οι σχετικές ενωσιακές ρυθμίσεις». Περαιτέρω, «[α]ναβαθμίζεται η εποπτεία των Τ.Ε.Α. με τη μεταφορά του συνόλου των σχετικών αρμοδιοτήτων στην Τράπεζα της Ελλάδος και καταργείται το ισχύον σύστημα τριμερούς εποπτείας των φορέων αυτών (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνική Αναλογιστική Αρχή και Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς)», «διευρύνονται και απλοποιούνται οι προϋποθέσεις ίδρυσής τους, στα πρότυπα των ευρωπαϊκών φορέων επαγγελματικής ασφάλισης», και «[ε]νισχύεται το επίπεδο διαφάνειας των συνταξιοδοτικών παροχών» (Αιτιολογική Έκθεση επί του ν. 5078/2023, σελ. 172-173).

Διά του παρόντος νομοσχεδίου επέρχονται τροποποιήσεις στον ν. 5078/2023, με στόχο «[τ]η διεύρυνση των δυνατοτήτων πρόσβασης στην επαγγελματική ασφάλιση, [τ]η[ν] ενίσχυση της προστασίας των ασφαλισμένων, [τ]η διασφάλιση ίσων όρων λειτουργίας μεταξύ των παρόχων επαγγελματικής ασφάλισης, [τ]η[ν] ενίσχυση της διαφάνειας και [τ]η διευκόλυνση της φορητότητας των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, ώστε η επαγγελματική ασφάλιση να καταστεί περισσότερο λειτουργική, ευέλικτη και ελκυστική» (Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, σελ. 106).

Β. Με το Μέρος Γ΄ του νομοσχεδίου, εισάγεται το Ομαδικό Ασφαλιστικό Προϊόν Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης (Ο.Α.Π.Ε.Σ.), ενώ, με το Μέρος Ε΄, «εισάγονται οι αναγκαίες φορολογικές ρυθμίσεις για την ενιαία μεταχείριση των Τ.Ε.Α. και των Ο.Α.Π.Ε.Σ., ώστε να διασφαλίζονται ίσοι όροι λειτουργίας και να αποφεύγονται στρεβλώσεις μεταξύ διαφορετικών παρόχων επαγγελματικής ασφάλισης», με τη «φορολογική μεταχείριση των παροχών [να] αποσυνδέεται από τα έτη ασφάλισης και συνδέεται με ηλικιακά κριτήρια» (Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου, σελ. 108).

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου (σελ. 107) «[τ]ο Μέρος Γ΄ αποσκοπεί στη δημιουργία ενός νέου εργαλείου επαγγελματικής συνταξιοδότησης, το οποίο διευρύνει τις διαθέσιμες επιλογές συμπληρωματικής συνταξιοδοτικής προστασίας για εργαζομένους και επιχειρήσεις. Για τον σκοπό αυτό εισάγεται το Ο.Α.Π.Ε.Σ., ένα νέο, ανοικτό, προαιρετικό προϊόν επαγγελματικής συνταξιοδότησης, το οποίο θα διατίθεται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επιδιώκεται η δημιουργία ενός πλαισίου λειτουργίας αντίστοιχου με εκείνο των Τ.Ε.Α., ώστε να διασφαλίζονται υψηλό επίπεδο προστασίας των ασφαλισμένων, ισότιμοι όροι λειτουργίας μεταξύ των παρόχων επαγγελματικής ασφάλισης και περισσότερες δυνατότητες επιλογής για εργαζομένους και επιχειρήσεις».

Στην ελληνική έννομη τάξη, η επαγγελματική συνταξιοδοτική κάλυψη παρέχεται, αφενός, από τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α.), διεπόμενα από τον ν. 5078/2023, με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 (IORP II), αφετέρου, από ομαδικά ασφαλιστικά συνταξιοδοτικά προϊόντα, τα οποία παρέχονται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις βάσει του ν. 4364/2016 με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) και διανέμονται βάσει του ν. 4583/2018 με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία (ΕΕ) 2016/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιανουαρίου 2016 σχετικά με τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων. Το ως άνω πλαίσιο συμπληρώνεται από τον ν. 4575/2018, διά του οποίου ενσωματώθηκε η Οδηγία 2014/50/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με τις ελάχιστες προϋποθέσεις για την προαγωγή της κινητικότητας των εργαζομένων μεταξύ των κρατών-μελών, με τη βελτίωση της απόκτησης και της διατήρησης δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, ο οποίος εφαρμόζεται συμπληρωματικά και επί των Ο.Α.Π.Ε.Σ. (άρθρο 49 παρ. 1 του νομοσχεδίου).

Σημειώνεται ότι, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήδη με τη Λευκή Βίβλο «Ατζέντα για επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 16.2.2012, COM (2012) 55 final), υπογραμμίσθηκε η ανάγκη ανάπτυξης επικουρικής ιδιωτικής συνταξιοδοτικής αποταμίευσης. Περαιτέρω, με τη Σύσταση (ΕΕ) 2025/2384 (Βρυξέλλες, 20.11.2025, COM(2025) 839 final) υπογραμμίσθηκε ιδίως, η ανάγκη καθιέρωσης μηχανισμών αυτόματης ένταξης των εργαζομένων σε συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά συστήματα, με διατήρηση της δυνατότητας αυτοεξαίρεσης και κατά τρόπο που να διαφυ-

λάσσεται η ακεραιότητα και η εύρυθμη λειτουργία των εθνικών δημόσιων ή επικουρικών συνταξιοδοτικών συστημάτων.

Με τις διατάξεις του Μέρους Γ΄ ορίζεται η καταχώριση των Ο.Α.Π.Ε.Σ. σε δημόσιο ηλεκτρονικό μητρώο, όπως και ότι η ονομασία τους χρησιμοποιείται, μόνον εφόσον το προϊόν έχει εγγραφεί, κατόπιν αίτησης ασφαλιστικής επιχείρησης με άδεια στους κλάδους ζωής Ι, ΙΙ ή VII του άρθρου 5 του ν. 4364/2016, περί κλάδων ασφαλίσεων ζωής, ή των αντίστοιχων κλάδων του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ). Τέλος, η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η αρμόδια εποπτική Αρχή, η οποία παρακολουθεί τη λειτουργία της αγοράς ασφαλιστικών προϊόντων, τα οποία διατίθενται, διανέμονται ή πωλούνται ως Ο.Α.Π.Ε.Σ.

ΙΙΙ. Παρατηρήσεις επί του Πίνακα Περιεχομένων και των τίτλων των Μερών, των Κεφαλαίων και των άρθρων

α. Ο τίτλος του Κεφαλαίου Α΄ του Μέρους Γ΄ στο σώμα του νομοσχεδίου έχει ως εξής: «Σκοπός – Αντικείμενο – Ορισμοί», ενώ, αντίστοιχα, στον Πίνακα Περιεχομένων έχει ως εξής: «Γενικές Διατάξεις». Για λόγους νομοτεχνικούς, προτείνεται η υιοθέτηση ενός εκ των δύο τίτλων και η αντίστοιχη διόρθωση, είτε στο σώμα του νομοσχεδίου είτε στον Πίνακα Περιεχομένων.

β. Το Μέρος Δ΄ στο σώμα του νομοσχεδίου και στον Πίνακα Περιεχομένων φέρει τον τίτλο «Κοινές διατάξεις Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης και Ομαδικών Ασφαλιστικών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Ασφάλισης». Συναφώς παρατηρείται ότι ο όρος «Ομαδικά Ασφαλιστικά Προγράμματα Επαγγελματικής Ασφάλισης» δεν απαντά σε διάταξη του νομοσχεδίου ούτε αντιστοιχεί σε οριζόμενη σε αυτό έννοια. Τίθεται, επομένως, το ερώτημα αν εκ παραδρομής έχει τεθεί ο ανωτέρω τίτλος, αντί του τίτλου «Κοινές διατάξεις Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης και Ομαδικών Ασφαλιστικών Προϊόντων Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης».

γ. Το Κεφάλαιο ΣΤ΄ του Μέρους Δ΄ στο σώμα του νομοσχεδίου και στον Πίνακα Περιεχομένων φέρει τον τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις» και περιέχει διατάξεις, αφενός, μεταβατικές και, αφετέρου, εξουσιοδοτικές. Ως εκ τούτου, προτείνεται η συμπλήρωσή του ως εξής: «Μεταβατικές – Εξουσιοδοτικές διατάξεις».

δ. Στο σώμα του νομοσχεδίου ο τίτλος του άρθρου 74 είναι «Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Γ΄», ενώ, στον Πίνακα Περιεχομένων, «Εξουσιοδοτικές διατάξεις». Ως εκ τούτου, προτείνεται να διορθωθεί προς τον σκοπό της ομοιόμορφης εκφοράς.

ε. Ο τίτλος του άρθρου 84, όπως αναγράφεται στο σώμα του νομοσχεδίου και στον Πίνακα Περιεχομένων έχει ως εξής: «Μεταβιβάσεις προγραμμάτων συνταξιοδοτικών παροχών από πάροχο Ομαδικών Ασφαλιστικών Προϊόντων Επαγγελματικής Ασφάλισης προς Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης», αντί του ορθού: «Μεταβιβάσεις προγραμμάτων συνταξιοδοτικών παροχών από πάροχο Ομαδικών Ασφαλιστικών Προϊόντων Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης προς Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης».

στ. Το Μέρος Ε΄ φέρει, στον Πίνακα Περιεχομένων, τον τίτλο «Φορολογικές διατάξεις προϊόντων συλλογικής συνταξιοδοτικής αποταμίευσης», ενώ, στο σώμα του νομοσχεδίου, «Φορολογικές διατάξεις για τα προϊόντα συλλογικής συνταξιοδοτικής αποταμίευσης». Ως εκ τούτου, προτείνεται να διορθωθεί προς τον σκοπό της ομοιόμορφης εκφοράς.

IV. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 6

α. Δοθέντος ότι το άρθρο 6 περί Ανοικτών Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (Ανοικτά Τ.Ε.Α.) δεν εντάσσεται στον ν. 5078/2023, τίθεται το ερώτημα αν ισχύουν ως προς αυτό οι ορισμοί του άρθρου 4 του ν. 5078/2023.

β. Στην περίπτωση στ΄ της παραγράφου 3, πριν από το ρήμα «διαθέτει» πρέπει να προστεθούν οι λέξεις «Το Ανοικτό Τ.Ε.Α.».

γ. Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι «[α]νεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων της παρ. 2, η αρμόδια αρχή δύναται να αιτείται από το Ανοικτό Τ.Ε.Α. να προσκομίζει οποιαδήποτε έγγραφα, στοιχεία και πληροφορίες, τα οποία κρίνει αναγκαία για τη χορήγηση της άδειας της παρ. 1 (...)».

Δοθέντος ότι η συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του νομοσχεδίου καθιστά ένα Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης «Ανοικτό Τ.Ε.Α.», θα μπορούσε η φράση «[α]νεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων της παρ. 2» να αντικατασταθεί από τη φράση «πέραν της συνδρομής των προϋποθέσεων της παρ. 2».

2. Επί του άρθρου 8

Με το άρθρο 8 αντικαθίσταται το άρθρο 4 του ν. 5078/2023 περί ορισμών. Στην παράγραφο 19 ορίζεται η «Λειτουργία» ως εξής: «Εντός του συστήματος διακυβέρνησης, ως λειτουργία νοείται η ανάληψη πρακτικών καθηκόντων, καθώς και κάθε αρμοδιότητα διοίκησης, διαχείρισης, εκπροσώπησης ή ελέγχου συγκεκριμένων εργασιών ενός Τ.Ε.Α. Οι λειτουργίες που είναι αναγκαίες για την απρόσκοπτη παροχή υπηρεσιών από τα Τ.Ε.Α. στα μέλη και τους δικαιούχους τους, άνευ των οποίων θα ήταν αδύνατη η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, θεωρούνται κρίσιμες».

Πρόκειται περί ενσωμάτωσης της περίπτωσης 18) του άρθρου 6 της Οδηγίας 2016/2341, όπου ορίζεται, ως «βασική λειτουργία», η «ικανότητα ανάληψης πρακτικών καθηκόντων, η οποία περιλαμβάνει τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων, τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου και την αναλογιστική λειτουργία».

Παρατηρείται ότι στις επιμέρους διατάξεις του νομοσχεδίου δεν απαντά τόσο ο όρος «λειτουργία», όσο, κυρίως, οι όροι «βασική λειτουργία» και «κρίσιμη λειτουργία» (βλ. άρθρα 8 παρ. 3, 27 παρ. 1 και 6, 32 παρ. 1, 2 και 8, 33 παρ. 1 και 2, 34 παρ. 1, 37 παρ. 3 κ.λπ.).

Περαιτέρω, στο άρθρο 32 παρ. 2 του ν. 5078/2023, όπως προτείνεται η τροποποίησή του με το άρθρο 22 του νομοσχεδίου, ορίζεται ότι «[τ]ο σύστημα διακυβέρνησης της παρ. 1 είναι ανάλογο προς το μέγεθος, τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του Τ.Ε.Α. Το σύστημα διακυβέρνησης περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες βασικές λειτουργίες: α) τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων, β) τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου και γ) την αναλογιστική λειτουργία. Τα Τ.Ε.Α. εξετάζουν κάθε μία λειτουργία ή δραστηριότητα την οποία εκτελούν και προτίθενται να αναθέσουν εξωτερικά, και προσδιορίζουν εάν είναι κρίσιμη, λαμβάνοντας ως κριτήριο την αναγκαιότητα της συγκεκριμένης λειτουργίας ή δραστηριότητας για την απρόσκοπτη παροχή των υπηρεσιών τους προς τα μέλη και τους δικαιούχους τους. Η απόφαση των Τ.Ε.Α. αναφορικά με κάθε μία λειτουργία ή δραστηριότητα τεκμηριώνεται επαρκώς. Ως κρίσιμες λειτουργίες θεωρούνται κατ' ελάχιστον οι βασικές λειτουργίες και αυτές που αφορούν στη διαχείριση του Τ.Ε.Α. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεργάζεται με τις καθ' ύλην αρμόδιες επιτροπές που συγκροτεί, με τα μέλη της διοίκησης και με όλα τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για εργασίες που περιλαμβάνονται σε όλες τις βασικές λειτουργίες. Δύναται να ζητήσει για λόγους πρόληψης πληροφορίες και ελέγχει αυτές τις πληροφορίες, όταν χρειάζεται».

Υπό το φως των ανωτέρω, δοθέντος ότι ο ορισμός του όρου «βασική λειτουργία» εισάγεται εμμέσως, και το πρώτον, στο άρθρο 32 του ν. 5078/2023, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να τεθεί και στο άρθρο 4 περί ορισμών, καθότι γίνεται χρήση του και σε άλλα άρθρα.

3. Επί του άρθρου 14

Με το άρθρο 14 του νομοσχεδίου αντικαθίσταται η παράγραφος 4 του άρθρου 11 του ν. 5078/2023. Στο πρώτο εδάφιο της περ. γ' του άρθρου 11 του ν. 5078/2023, η φράση «[τ]ο Ι.Ε.Σ.Π. άλλου κράτους μέλους, μόλις λάβει την ενημέρωση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 4, ή αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των έξι (6) εβδομάδων του πρώτου εδαφίου της περ. β) της ίδιας

παρ.» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «[τ]ο Ι.Ε.Σ.Π. άλλου κράτους μέλους, μόλις λάβει την ενημέρωση του τελευταίου εδαφίου της περ. β), ή αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των έξι (6) εβδομάδων του πρώτου εδαφίου της ίδιας περ. β)», δοθέντος ότι πρόκειται περί παραπομπών εντός του ίδιου άρθρου.

4. Επί του άρθρου 17

Με το άρθρο 17 του νομοσχεδίου αντικαθίσταται το άρθρο 14 του ν. 5078/2023. Στην πρώτη παράγραφο ορίζεται ότι «[κ]άθε χρηματοδοτούσα επιχείρηση εφόσον προβλέπεται κατά περίπτωση από το πρόγραμμα συνταξιοδοτικών παροχών, καταβάλλει στο οικείο Τ.Ε.Α.: α) την καταβλητέα από αυτήν εισφορά, ή β) το ποσό που έλαβε ή παρακράτησε ως εισφορά του μέλους».

Παρατηρείται ότι, κατά τη διατύπωση της διάταξης, δεν προβλέπεται η περίπτωση καταβολής εισφοράς από αμφότερα τα μέρη, δηλαδή από τη χρηματοδοτούσα επιχείρηση και από τον ασφαλισμένο.

5. Επί του άρθρου 25

Με το άρθρο 25 του νομοσχεδίου αντικαθίσταται το άρθρο 38 του ν. 5078/2023.

α. Στο εισαγωγικό εδάφιο του άρθρου 25 του νομοσχεδίου, η φράση «προστίθενται νέα εδάφια, δεύτερο, τρίτο και πέμπτο» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «προστίθενται νέα εδάφια, τρίτο, τέταρτο και έκτο».

β. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 38 του ν. 5078/2023 ορίζεται ότι «[σ]την περίπτωση αυτή, τα όρια ανοχής κινδύνου και η συνολική διάθεση για ανάληψη κινδύνων της παρ. 4 καθορίζονται (...)».

Παρατηρείται ότι το άρθρο 38 του ν. 5078/2023, όπως προτείνεται η τροποποίησή του, αριθμεί παραγράφους 1, 2, 2Α και 3.

6. Επί του άρθρου 35

Με το άρθρο 35 προστίθεται άρθρο 51Α στον ν. 5078/2023. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 6, η φράση «των προσώπων που ασχολείται με την αποτίμηση» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «των προσώπων που ασχολούνται με την αποτίμηση».

7. Επί του άρθρου 37

Με το άρθρο 37 προστίθεται περίπτωση δ) στην παράγραφο 1 του άρθρου 66 του ν. 5078/2023, το οποίο διαμορφώνεται ως εξής: «1. Η αρμόδια αρχή τερματίζει τη λειτουργία ενός προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών,

στις εξής περιπτώσεις: α) η χρηματοδοτούσα επιχείρηση παραλείπει ή αρνείται να καταβάλει τις εισφορές που οφείλει, β) η χρηματοδοτούσα επιχείρηση τερματίζει οριστικά τη λειτουργία της ή έχει υπαχθεί σε διαδικασίες αφερεγγυότητας, ή γ) η συνεχιζόμενη λειτουργία του προγράμματος μπορεί να προκαλέσει βλάβη στα συμφέροντα των μελών και των δικαιούχων του Τ.Ε.Α., δ) το υποβληθέν σχέδιο ανάκαμψης είναι ανεπαρκές ή το Τ.Ε.Α. δεν συμμορφώνεται με το εγκεκριμένο σχέδιο εντός του χρονοδιαγράμματος κατά το οποίο δεσμεύθηκε να το υλοποιήσει».

Στο τέλος της περίπτωσης β), ο διαζευκτικός σύνδεσμος «ή» ορθότερο θα ήταν να απαλειφθεί.

8. Επί του άρθρου 48

Το άρθρο 48 περ. 2 ορίζει τους αντισυμβαλλομένους Ο.Α.Π.Ε.Σ. ως εξής: «τα πρόσωπα των υποπερ. α) ή β) της περ. 14, που συνάπτουν σύμβαση Ο.Α.Π.Ε.Σ. με ασφαλιστική επιχείρηση για λογαριασμό των ιδίων ή υπέρ των μελών προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών Ο.Α.Π.Ε.Σ.». Επισημαίνεται ότι ο ορισμός της περ. 2 του άρθρου 48 καταλαμβάνει μόνο τα πρόσωπα των υποπερ. α' και β' της περ. 14, όχι δε και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων της υποπερ. γ', μολονότι η περ. 14 προβλέπει ότι το Ο.Α.Π.Ε.Σ. δύναται να βασίζεται και σε σύμβαση με αυτές. Δοθέντος ότι, κατά την περ. 20, ως «Σύμβαση Ο.Α.Π.Ε.Σ.» νοείται η «σύμβαση μεταξύ ασφαλιστικής επιχείρησης και αντισυμβαλλομένου Ο.Α.Π.Ε.Σ., η οποία πληροί τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου», τίθεται το ζήτημα είτε της συμπλήρωσης της περ. 2 του άρθρου 48 με την υποπερ. γ' της περ. 14 είτε της ρητής και ειδικότερης ρύθμισης των ομαδικών ασφαλιστικών συνταξιοδοτικών προϋπόντων που συνάπτονται με συνδικαλιστικές οργανώσεις.

9. Επί του άρθρου 49

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 49, «[ο]ι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται επιπροσθέτως των Κεφαλαίων Α', Β', Γ', Δ', Ε' και Ζ' του ν. 4583/2018 (Α' 212)». Δοθέντος ότι ο ν. 4583/2018 απαρτίζεται από περισσότερα Μέρη, πρέπει, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, να αποσαφηνισθεί ότι πρόκειται για τα Κεφάλαια Α', Β', Γ', Δ', Ε' και Ζ' του Μέρους Δεύτερου του ν. 4583/2018.

10. Επί του άρθρου 50

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 50, «[η] σύμβαση Ο.Α.Π.Ε.Σ. δεν περιλαμβάνει όρους με τους οποίους: (...) β) προϋποθέτει για την ένταξη υποψήφιου μέλους στο πρόγραμμα τη συμμετοχή του σε συνδικαλιστική οργάνωση».

νωση, για την ένταξή του σε αυτή, εκτός αν η συνδικαλιστική οργάνωση είναι η ίδια η χρηματοδοτούσα επιχείρηση». Η αναφορά της φράσης «για την ένταξή του σε αυτή» παρίσταται πλεοναστική και, ως εκ τούτου, μπορεί να διαγραφεί.

11. Επί του άρθρου 53

Σύμφωνα με την παρ. 2 του εν λόγω άρθρου, «[η] αρμόδια αρχή ενημερώνει τον πάροχο Ο.Α.Π.Ε.Σ. για τη λήψη της απόφασης διαγραφής του Ο.Α.Π.Ε.Σ. και δημοσιεύει την απόφαση αυτή στον ιστότοπό της. Η διαγραφή του Ο.Α.Π.Ε.Σ. από το δημόσιο μητρώο του άρθρου 51 συνεπάγεται ότι ο πάροχος Ο.Α.Π.Ε.Σ. δεν παρέχει πλέον το συγκεκριμένο προϊόν ως Ο.Α.Π.Ε.Σ. και ο διανομέας Ο.Α.Π.Ε.Σ. δεν διανέμει πλέον το συγκεκριμένο προϊόν ως Ο.Α.Π.Ε.Σ. από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης διαγραφής, χωρίς να μεταβάλει τη φύση του προϊόντος ως μη καταχωρισμένου ομαδικού ασφαλιστικού συνταξιοδοτικού προϊόντος, της παρ. 20 του άρθρου 48, περί ορισμών». Σημειώνεται, συναφώς, ότι η περ. 20 του άρθρου 48 αναφέρεται στη «Σύμβαση Ο.Α.Π.Ε.Σ.» και, ως εκ τούτου, τίθεται το ερώτημα αν η ανωτέρω παραπομπή πρέπει να διορθωθεί με αναφορά στην περ. 15, η οποία ορίζει το «Ομαδικό ασφαλιστικό συνταξιοδοτικό προϊόν».

12. Επί του άρθρου 57

Με το άρθρο 57 ορίζεται ότι ο πάροχος Ο.Α.Π.Ε.Σ. «επανεξετάζει τακτικά τις πληροφορίες που περιέχονται στο Έντυπο Βασικών Πληροφοριών Ο.Α.Π.Ε.Σ. και, όταν η επανεξέταση δείχνει ότι απαιτούνται αλλαγές, αμελητέα αναθεωρεί και διαθέτει το αναθεωρημένο έγγραφο».

Παρατηρείται ότι η υποχρέωση επανεξέτασης προσδιορίζεται αποκλειστικά διά του επιρρήματος «τακτικά», χωρίς καθορισμό ελάχιστης περιοδικότητας.

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι ο Κανονισμός (ΕΕ) 1286/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2014 σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασισμένα σε ασφάλιση (PRIIP) δεν καταλαμβάνει τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά προϊόντα και, ως εκ τούτου, δεν εφαρμόζεται ευθέως εν προκειμένω. Ωστόσο, σύμφωνα και με την Αιτιολογική Έκθεση επί του νομοσχεδίου (σελ. 134 επ.), το έντυπο των βασικών πληροφοριών που εισάγεται με το άρθρο 54 του νομοσχεδίου διαμορφώνεται κατά τα πρότυπα των αντίστοιχων εντύπων βασικών πληροφοριών του Κανονισμού 1286/2014. Στο πλαίσιο αυτό παρατηρείται ότι η αντίστοιχη υποχρέωση του άρθρου 10 παρ. 1 του ανωτέρω Κανονι-

σμού διατυπώνεται μεν με όμοιο τρόπο («επανεξετάζει τακτικά»), όμως εξειδικεύεται σε επίπεδο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 15 παρ. 1 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2017/653 της Επιτροπής, της 8ης Μαρτίου 2017, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1286/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (PRIIP) με τη θέσπιση ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά την παρουσίαση, το περιεχόμενο, την επανεξέταση και την αναθεώρηση των εγγράφων βασικών πληροφοριών και τις προϋποθέσεις για την εκπλήρωση της απαίτησης για την παροχή των εν λόγω εγγράφων, η επανεξέταση διενεργείται σε κάθε περίπτωση μεταβολής που επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά τις περιεχόμενες πληροφορίες «και, τουλάχιστον, ανά δώδεκα (12) μήνες» από την αρχική δημοσίευση, με προσδιορισμό και συγκεκριμένων κριτηρίων ελέγχου.

Ως εκ τούτου, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να ορισθεί στο άρθρο 57 ελάχιστη περιοδικότητα επανεξέτασης.

13. Επί του άρθρου 62

Στην παρ. 2 περίπτωση γ' ορίζεται ότι «[ο]ι πληροφορίες της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 5078/2023, περί συμπληρωματικών πληροφοριών, αφορούν στις πληροφορίες που προσδιορίζονται στα άρθρα 24 και 25 του ίδιου νόμου». Επισημαίνεται ότι το άρθρο 25 του ν. 5078/2023 φέρει τον τίτλο «Διοικητικό Συμβούλιο - Ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου» και, ως εκ τούτου, δεν παρίσταται συναφές με το αντικείμενο ρύθμισης της ανωτέρω περίπτωσης.

14. Επί του άρθρου 69

α. Με το άρθρο 69 επιβάλλεται στους παρόχους Ο.Α.Π.Ε.Σ. η υποχρέωση να διαθέτουν, σε συνεχή βάση και χωριστά για κάθε πρόγραμμα συνταξιοδοτικών παροχών, περιουσιακά στοιχεία κατάλληλα και επαρκή για την κάλυψη των δεσμεύσεων που αντιστοιχούν στα κατοχυρωμένα δικαιώματα των μελών και δικαιούχων (παρ. 1), σε περίπτωση δε ανεπάρκειας, να καταρτίζουν σχέδιο ανάκαμψης, το οποίο προβλέπει την αποκατάσταση της επάρκειας εντός συγκεκριμένων χρονικών ορίων (παρ. 2) και ανακοινώνεται στα μέλη και τους δικαιούχους, ενώ ενημερώνεται σχετικά και η Αρμόδια Αρχή. Κατά το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2, τα χρονικά όρια αποκατάστασης της επάρκειας «μπορούν να παρατείνονται κατά έξι (6) επιπλέον μήνες, εφόσον ο πάροχος Ο.Α.Π.Ε.Σ. κρίνει ότι είναι απαραίτητο». Τίθεται εν προκειμένω το ερώτημα αν, κατ' αναλογία των οριζόμενων για την ενημέρωση της αρμόδιας (εποπτικής) αρχής σε περίπτωση κατάρτισης σχεδίου ανάκαμ-

ψης, πρέπει, ομοίως, να προβλεφθεί ενημέρωσή της και σε περίπτωση παράτασης των χρονικών ορίων αποκατάστασης της επάρκειας.

6. Στο στοιχείο υπ' αριθ. iii της υποπερίπτωσης αγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 γίνεται εκ παραδρομής αναφορά στα στοιχεία «i και i», αντί του ορθού «i και ii».

15. Επί του άρθρου 71

α. Στην παρ. 2 περίπτωση β' του εν λόγω άρθρου η αναφορά στους λόγους διαγραφής «των περ. α) έως δ) της παρ. 1 του άρθρου 53» πρέπει να διορθωθεί στο ορθό: «περ. α) έως γ) της παρ. 1 του άρθρου 53», δοθέντος ότι η εν λόγω παράγραφος δεν διαθέτει περ. δ.

6. Κατά την παρ. 5 του άρθρου 71, η Αρμόδια Αρχή «μπορεί να τερματίζει τη λειτουργία ενός προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών Ο.Α.Π.Ε.Σ., ιδίως στις εξής περιπτώσεις και εφόσον τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τον πάροχο Ο.Α.Π.Ε.Σ. σύμφωνα με τη σύμβαση Ο.Α.Π.Ε.Σ. δεν έχουν τελεσφορήσει», ακολουθεί δε απαρίθμηση τριών περιπτώσεων (μη καταβολή εισφορών από τη χρηματοδοτούσα επιχείρηση, οριστικός τερματισμός της λειτουργίας της ή υπαγωγή της σε διαδικασίες αφερεγγυότητας, κίνδυνος βλάβης των συμφερόντων μελών και δικαιούχων από τη συνέχιση της λειτουργίας του προγράμματος).

Παρατηρείται ότι, διά του όρου «ιδίως», η απαρίθμηση των λόγων τερματισμού καθίσταται ενδεικτική, με συνέπεια να καταλείπεται στην Αρμόδια Αρχή η ευχέρεια τερματισμού προγράμματος και για λόγους μη οριζόμενους στον νόμο. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, και δοθέντος ότι ο τερματισμός συνιστά επαχθή μορφή εποπτικής παρέμβασης επί λειτουργούντος προγράμματος, θα μπορούσε η εν λόγω απαρίθμηση να καταστεί περιοριστική.

16. Επί του Μέρους Δ' (άρθρα 76-88)

Με το Μέρος Δ' του νομοσχεδίου θεσπίζονται ενιαίοι κανόνες για τη λειτουργία των προγραμμάτων συνταξιοδοτικών παροχών τόσο των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α.) όσο και των Ομαδικών Ασφαλιστικών Προϊόντων Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης (Ο.Α.Π.Ε.Σ.).

Για την εφαρμογή των άρθρων 76 έως 88 του νομοσχεδίου (Μέρος Δ') ως προς τα Ομαδικά Ασφαλιστικά Προϊόντα Επαγγελματικής Συνταξιοδότησης (Ο.Α.Π.Ε.Σ.) ισχύουν οι ορισμοί που τίθενται με το άρθρο 48 του νομοσχεδίου κατά ρητή παραπομπή αυτού.

Παρατηρείται ότι δεν υφίσταται αντίστοιχη παραπομπή στην ισχύ των ορισμών του άρθρου 4 του ν. 5078/2023 ως προς τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α.).

17. Επί του άρθρου 84

α. Σύμφωνα με την παρ. 4, «[η] Αρμόδια Αρχή, όταν δέχεται αίτημα από παραλαμβάνον Τ.Ε.Α., αξιολογεί αν: α) όλες οι πληροφορίες της παρ. 2 έχουν παρασχεθεί από το παραλαμβάνον Τ.Ε.Α.». Η αναφορά στην παρ. 2 πρέπει να διορθωθεί στο ορθό: παρ. 3.

β. Σύμφωνα με την παρ. 5, «[ό]ταν η Αρμόδια Αρχή απορρίπτει την κατά την παρ. 2 αίτηση του παραλαμβάνοντος Τ.Ε.Α., γνωστοποιεί τους λόγους απόρριψης προς το ενδιαφερόμενο Τ.Ε.Α., που υπέβαλε την εν λόγω αίτηση». Η αναφορά στην παρ. 2 πρέπει να διορθωθεί στο ορθό: «παρ. 1 και 3», δοθέντος ότι πρόκειται για τις παραγράφους που προσδιορίζουν την κατάθεση αίτησης (παρ. 1) και ορίζουν τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει αυτή (παρ. 3).

18. Επί του άρθρου 86

Κατά την παρ. 4 του άρθρου 86, η μεταβίβαση προγράμματος συνταξιοδοτικών παροχών ομαδικών ασφαλιστικών συνταξιοδοτικών προϊόντων «πραγματοποιείται με ανακοίνωση, που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Αρμόδιας Αρχής, καθώς και σε μια ημερήσια εφημερίδα και μια ημερήσια ή εβδομαδιαία οικονομική εφημερίδα και κατόπιν έγκρισης της Αρμόδιας Αρχής, τάσσεται από το Τ.Ε.Α. προθεσμία μέχρι τριών (3) μηνών προς υποβολή ενστάσεων από τους ενδιαφερομένους», κατά δε την παρ. 5, «[μ]ετά την έγκριση της μεταβίβασης (...) δεν δύναται να αντισταχθούν κατά της μεταβίβασης αυτής οι ασφαλισμένοι, οι συμβαλλόμενοι στην ασφαλιστική σύμβαση, οι δικαιούχοι του ασφαλισματος και οι πιστωτές της ασφαλιστικής επιχείρησης».

Τίθεται εν προκειμένω το ερώτημα αν η αναφορά της παρ. 4 σε έγκριση της Αρμόδιας Αρχής αφορά την έγκριση της ανακοίνωσης μεταβίβασης, οπότε και η προθεσμία υποβολής ενστάσεων προηγείται της έγκρισης μεταβίβασης, μετά την οποία, σύμφωνα με την παρ. 5, δεν χωρεί εναντίωση.

19. Επί του άρθρου 87

Με την παρ. 11 του άρθρου 87 ορίζεται ότι «[α]ν, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, η αξία περιουσιακού στοιχείου ενός Τ.Ε.Α. υπερβαίνει το όριο που τίθεται στο άρθρο 51 του ν. 5078/2023, περί επενδυτικών κανόνων, το Τ.Ε.Α. δύναται, κατά παρέκκλιση της εν λόγω διάταξης, να διατηρεί το περιουσιακό αυτό στοιχείο».

Παρατηρείται, εν προκειμένω, ότι, ενδεχομένως, η προτεινόμενη μεταβατική διάταξη θα μπορούσε να συνοδεύεται από υποχρέωση γνωστοποίησης των υπερβάσεων στην Αρμόδια Αρχή, ώστε να καθίσταται δυνατή η εποπτική παρακολούθησή τους.

Περαιτέρω, η διάταξη αναφέρεται σε «αξία περιουσιακού στοιχείου» που υπερβαίνει «το όριο» του άρθρου 51 του ν. 5078/2023. Εντούτοις, τα όρια

του άρθρου 51 δεν αφορούν, κατά κανόνα, μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία, αλλά το συνολικό ποσοστό που καταλαμβάνει στο χαρτοφυλάκιο η οικεία κατηγορία στοιχείων. Ως εκ τούτου, τίθεται το ερώτημα αν η προτεινόμενη ρύθμιση εννοεί τη συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων της οικείας κατηγορίας που κατείχε το Τ.Ε.Α. κατά τη δημοσίευση του παρόντος.

20. Επί των άρθρων 92 και 95

Με την παράγραφο 3 του άρθρου 92 προστίθεται περίπτωση ιδ' στην παράγραφο 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013) και ορίζεται ότι «οι συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλονται από Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης προαιρετικής ασφάλισης ή στο πλαίσιο Ο.Α.Π.Ε.Σ.» προς αλλοδαπούς αξιωματικούς και αλλοδαπό κατώτερο πλήρωμα, οι οποίοι είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής, σε πλοία του Εμπορικού Ναυτικού με ελληνική σημαία, τα οποία εκτελούν αποκλειστικά διεθνείς πλόες, απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος, «εφόσον η καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών και των ασφαλιστρών αντιστοίχως, για τον σχηματισμό των παροχών αυτών, βάρυνε αποκλειστικά τους εργαζομένους». Κατά την Αιτιολογική Έκθεση, η ρύθμιση προτείνεται «ώστε στην ίδια αντιμετώπιση να υπόκειται και το εισόδημα που αποκτούν τα πρόσωπα αυτά από συνταξιοδοτικές παροχές Τ.Ε.Α. και Ο.Α.Π.Ε.Σ., δεδομένου ότι οι σχετικές παροχές σχηματίζονται από την ίδια πηγή και φορολογούνται στη χώρα της φορολογικής τους κατοικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας της χώρας αυτής. Διευκρινίζεται δε ότι η απαλλαγή από τον φόρο αφορά μόνο τις συνταξιοδοτικές παροχές που προέρχονται από εισφορές και ασφαλιστρά των ιδίων των εργαζομένων και, επομένως, δεν αφορά ποσά που τυχόν εισέφερε ο εργοδότης». Εν προκειμένω, και δοθέντος ότι, δυνάμει της περίπτωσης ια' της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν τα ανωτέρω πρόσωπα απαλλάσσεται γενικώς του φόρου εισοδήματος, για την ταυτότητα του λόγου θα έπρεπε να απαλλάσσονται και οι συνταξιοδοτικές παροχές Τ.Ε.Α. και Ο.Α.Π.Ε.Σ., ακόμη και όταν προέρχονται από ποσά που έχει εισφέρει ο εργοδότης.

Ο ανωτέρω προβληματισμός ισχύει και ως προς την παράγραφο 2 του άρθρου 95, διά της οποίας ορίζεται ότι το ανωτέρω εισόδημα «δεν υπόκειται σε παρακράτηση φόρου (...), εφόσον η καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών και των ασφαλιστρών αντιστοίχως, για τον σχηματισμό των παροχών αυτών, βάρυνε αποκλειστικά τους εργαζομένους».

21. Επί του άρθρου 98

Με το άρθρο αυτό, το οποίο περιλαμβάνει τις μεταβατικές διατάξεις του Μέρους Ε' του νομοσχεδίου, ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «τα σωρευμένα ποσά κατ' άτομο στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών

συμβολαίων και από Τ.Ε.Α. προαιρετικής ασφάλισης από την 1η.1.2024 μέχρι την 31η.12.2026 φορολογούνται σύμφωνα με το Μέρος Γ΄ του ν. 5078/2023 (Α΄ 211) και τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α΄ 167), όπως ίσχυαν πριν από την τροποποίησή τους με τον παρόντα», καθώς και ότι «για τον υπολογισμό του φόρου που αντιστοιχεί στα ποσά που σωρεύονται από την 1η.1.2024 μέχρι την 31η.12.2026 λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του χρόνου που έχει διανυθεί στο πλαίσιο ομαδικού ασφαλιστηρίου συνταξιοδοτικού συμβολαίου ή σε ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης μέχρι την 31η.12.2026».

Δοθέντος ότι σκοπός των ισχυουσών ρυθμίσεων είναι η συνάρτηση της φορολογικής επιβάρυνσης των παροχών που καταβάλλονται από Τ.Ε.Α. ή στο πλαίσιο Ο.Α.Π.Ε.Σ. με τον συνολικό χρόνο ασφάλισης του δικαιούχου, ενώ των προτεινόμενων ρυθμίσεων, η συνάρτησή της με την ηλικία των δικαιούχων κατά τον χρόνο έναρξης καταβολής των παροχών, ορθότερο θα ήταν, για τον υπολογισμό του φόρου που αναλογεί στα ποσά τα οποία σωρεύονται από την 1η.1.2024 μέχρι την 31η.12.2026, να λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός χρόνος που έχει διανυθεί, στο πλαίσιο ομαδικού ασφαλιστηρίου συνταξιοδοτικού συμβολαίου ή σε ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης, μέχρι τη συνταξιοδότηση του δικαιούχου, και όχι μέχρι την 31η.12.2026.

22. Επί του άρθρου 101

α. Με το άρθρο 101 εισάγεται νέο άρθρο 32α στον Οργανισμό του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (π.δ. 8/2019) και συνιστάται, στη Γενική Διεύθυνση Υπηρεσιών και Διαχείρισης Λειτουργίας, Διεύθυνση, με τίτλο «Εικονική Διεύθυνση». Περαιτέρω, ορίζεται ο επιχειρησιακός στόχος της Διεύθυνσης, η οργανωτική της δομή και η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Τμημάτων της. Σύμφωνα με την παρ. 5 της προτεινόμενης ρύθμισης, «Με απόφαση του Διοικητή του ε-Ε.Φ.Κ.Α., κατόπιν γνώμης του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα, καθορίζεται η έναρξη λειτουργίας της Εικονικής Διεύθυνσης και εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες που ασκούνται από τα Τμήματα αυτής».

Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 1 του ν. 4622/2019, «[η] οργάνωση και λειτουργία των φορέων της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και των εποπτευόμενων από αυτούς νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, πλην των Ανεξάρτητων Αρχών, καθορίζονται με Οργανισμούς, οι οποίοι καταρτίζονται, αντικαθίστανται ή τροποποιούνται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή του Πρωθυπουργού, κατά περίπτωση, και των αρμόδιων Υπουργών για τον προϋπολογισμό και για θέματα οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης».

Ως εκ τούτου, η εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων της συσταθείσας Διεύθυνσης δέον να λάβει χώρα με προεδρικό διάταγμα τροποποιούν τον Οργανισμό του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (π.δ. 8/2019).

6. Για λόγους νομοτεχνικούς, πρέπει να προστεθεί εισαγωγικό εδάφιο στο άρθρο 101 περί της προσθήκης του άρθρου 32α στο π.δ. 8/2019, και να κλείσουν τα εισαγωγικά που ανοίγουν στην αρχή (Άρθρο 32α).

23. Επί του άρθρου 102

Με το άρθρο 102 παρατείνεται αυτοδικαίως η «από 1.4.2026 σύμβαση παροχής υπηρεσιών "Παροχή κατεπειγουσών υπηρεσιών για το πολυκαναλικό σύστημα ενημέρωσης και εξυπηρέτησης πολιτών 1555 για διάστημα τεσσάρων (4) μηνών" (...) έως την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και τη σύναψη νέας σύμβασης και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31ης Μαρτίου 2027».

Δοθέντος ότι, δυνάμει του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. «[γ]νωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής», τίθεται το ερώτημα αν έχει διατυπωθεί η ανωτέρω γνώμη.

Αθήνα, 26 Αυγούστου 2026

Οι Εισηγητές
Δάφνη Ακουμιανάκη
Επιστημονική Συνεργάτις
Νέστωρ Πολίτης
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του
Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών